

WALTON (REIMHOLZ) ESZTER - SZUBJEKTÍV ÖNÉLETRAJZ

Az Építészet és Én

„Minden hogy kitágult, mióta elmozdulhatok nézéseem mögül. ”

Tandori Dezső

Walton Eszter vagyok. Lánykori nevem Reimholz Eszter. Igazi építész dinasztiába születtem 1969-ben Budapesten. Azóta is itt élek a családommal, hat gyerekem, (lassan) hat unokám van.

Anyai ági felmenőim veszprémi építőmérnökök (kezüik munkáját azóta is őrzi a város), anyai nagybátyám (Jánossy György+) illetve a szüleim (Csomay Zsófia és Reimholz Péter+) is jónevű építészek (voltak), mindhárman a Magyar Iparművészeti Főiskola tanárai évtizedeken keresztül. Gyerekkoromban megadatott a légkör (késő éjjelig égő rajzasztal-lámpák, a skiccpausz-tépés hangja, állandó heves viták különböző házokról, és egyáltalán az, hogy a munka elsősorban hivatás és nem megélhetés), szóval szemernyi kétségem sem volt afelől, hogy ezt a szakmát fogom választani. (Soha, semmilyen presszió nem volt irányomban, ezzel együtt támogattak és örültek a döntésemnek). Felvettek a MIF-re is, de az Egyetemet választottam, így 1994-ben végeztem a BME Építészkarán Balázs Mihály és Turányi Gábor keze alatt. Náluk és a szüleimnél mindig tapasztaltam azt az örömet és odaadást, amellyel a szakmájukat úzták, ami nagy hatással volt rám, és a mai napig meghatározza a munkához való hozzáállásomat.

Az egyetemet nagy lelkesedéssel (és sikerekkel) végeztem. Azonban az élet úgy hozta, hogy - a szintén építész férjemmel - az egymás után született hat gyerekünk (akik közül egy ma már építész...) miatt végül nem ezt a szakmát, hanem a fotográfiát kezdtem el művelni (amelyhez tanulmányokat is folytattam), és amelynek tulajdonképpen minden ágát kipróbáltam, de - a megörökölt látásmód ill. a tanult dolgok miatt – végül nagyrésztben maradtam az építészethez (természetes és épített környezetünkhöz) közeli műfajok mellett.

Azt tanultam, hogy amit megépítünk, zsigerig meghatározza a létünket, lenyomata a kulturáltságunknak, emiatt szinte majdnem olyan fontos, mint az

emberi kapcsolatok (!). Az embert megismerni pedig azért szükséges, hogy a használat során igazán jól működhessen egy ház. Az alapozástól az utolsó bútorszögig. Ehhez pedig a legfontosabb az alázat, amellyel környezetünk felé fordulunk. Ezt az útravalót felhasználva dolgozom, mint fényképész és ad igazán nagy örömet a körülvevő világgal való foglalatosság.

Természetesen a magyar építészet ügye továbbra is foglalkoztat, a magam módján benne maradtam a szcénában: építészbarátok rendszeresen felkérnek, hogy fényképezsem elkészült házaikat, képeim kiállításokon/folyóiratokban is megjelennek néha, esetenként írásokkal együtt. (Oktogon, Metszet, Alaprajz, Magyar Építőművészet, Építészfórum)

<https://meonline.hu/aktualis/tema/zaszlo-a-vartan/>

Család-barátok felkérésére sok „kisebb” ház mellett ezeket a jelentősebb épületeket fényképeztem végig: BME Q Épület (Lázár Antal), Groupama Aréna (Streit Ágnes), Ludovika Campus 5 épülete (Finta Stúdió, Mányi István, Skardelli György) Esernyős Galéria és Kávézó Kulturális Központ (Benczúr&Weichinger), San Marco Művelődési Ház (Benczúr&Weichinger) stb.

<https://www.waltoneszter.hu/portfolio/epiteszet>

Apám halála után (2010 körül) Masznyik Csaba fontos munkába kezdett, amelynek gondozásában szintén részt veszek: riportot csinált Reimholz 38 akkori pályatársával (akik közül sokan azóta már szintén nincsenek...). Ezek a beszélgetések nemcsak Péter miatt érdekesek, hanem rendkívül hiteles korrajzok (ld. tervezőirodák időszeke, a 60-as, 70-es évek építésze). A riportok elkészülte után én is írtam az utolsót, egy 10 oldalt kitevő gondolatsort apám életéről és építészetéről. A beszélgetések közül három szerepel a kis Reimholz könyben, a többit igyekszünk publikálható formára hozni.

<https://drive.google.com/drive/folders/1AUqgvUgl9VToyWjrPhpvfDT2gLhRWT Dm?usp=sharing>

Évente rendszeresen elutazom egyedül, valamelyik európai városba, tanulmányútra, általában valamelyik magyar akadémián vagy követségen

megszállva. Előre alaposan felkészülök a város építészetéből és rengeteget fotózok. Ezen utazások feldolgozásaképpen több kiállítást is rendeztem: a FUGA Budapesti Építészeti Központban *Emlékeim* címmel (ahol Mátrai Péter építész és Hegyi Zoltán költő írtak a fotóm mellé/ a fotóimra. Ezen kívül a Capa Központ Fotóutca Fesztiválján valamint a MOM Művelődési Központ Reich Károly Galériájában *Sudek és az én Prágám* címmel mutattam be a prágai élményeimet. Archikus technikákkal (argentotípia, cianotípia) is megjelenítettem az utazásaimat, a kiállítás a Békésmegyeri Evangélikus templomban volt.

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/kiallitasi_anyag/emlekeim

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/kiallitasi_anyag/sudek_es_az_en_pragam

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/kiallitasi_anyag/hat_uzenet 38-63.oldal

A 2010-es években sokat dolgoztam a Kortárs Építészeti Központnak: egyrészt a *Budapest 100* házainak dokumentálásában, másrészt a *Civil város* nevű kezdeményezésben.

A lakóhelyemen (12.kerület) is gyakran vannak kiállításaim, egy ízben *Régen és most* képpárokon jelenítettem meg a Hegyvidéket, amelyhez jelentős kutatómunkát végeztem, illetve megnyertem egy *Ybl Pályázat*ot, az építész születésének 200. évfordulóján, 2014-ben.

<https://www.waltoneszter.hu/portfolio/palyazatok/hegyvidek-regen-es-most>

<https://www.waltoneszter.hu/portfolio/palyazatok/ybl-palyazat>

A 3. kerülettel is szoros kapcsolatban állok, eddig az összes Óbudai Fotótárlaton szerepeltem, jelentős mennyiségű anyaggal, olykor első díjasként, máskor meghívott művészként.

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/kiallitasi_anyag/romai_part_regen_es_most

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/palyazatok/obuda_aquincum_a_ketzer_eves_varos

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/palyazatok/obuda_vizei

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/projektek/pandemia_es_pszihologia_-_karanten_2020

Az EMIH rendezésében zsidó temetőben készült fotóim helyet kaptak a Vasvári Pál utcai zsinagógában 2016-ban, a zsinagóga 130.évfordulóján.

A Magyar Építész Kamara 2017-es Építész Évkönyve címlapján a fotóimmal jelent meg (Csomay Zsófia MOME Műhelyházáról).

https://issuu.com/magyarepiteszkamara/docs/evkonyv_2017

Többször is kerültek ki fényképeim a *Magyarország 365* Fotópályázat kiállításain.

A Műcsarnok néhány Fotóművészeti ill. Építészeti Nemzeti Szalonján is szerepeltem.

Munkám során irodalmárokkal is kapcsolatba kerültem: Hegyi Zoltán költő a *Shizo* című - 2017-ben megjelent - kötetében írt néhány verset fényképeim mellé. Valamint illusztrációt készítettem Háy János A bogyósgyümölcskertész fia című regényéhez az író édesanyjánál, a szülőfalujában fotózva. Ezek a képek eddig csak kiállításokon voltak láthatóak.

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/projektek/hay_janos_-_a_bogyosgyumolcskertesz_fia_-_konyvillusztracio

Osskó Judit *Unokáink is látni fogják* című könyvének apámról készült portréjához a fotók gyűjtésében/elkészítésében segítséget nyújtottam 2020-ban.

A Helsinki tanulmányutam eredményeképpen született két könyv (Az egyik finn, a másik magyar nyelven – Otava Kirjapaino ill Ráció Kiadó – 2021): Richly Gábor, aki akkor még a Helsinki Balassi intézet igazgatója volt írásait helyszíni fotóimmal illusztrálta, *A helsinki Magyar Kulturális és Tudományos Központ története 1980-2020* címmel, az Intézet fennállásának 40.évfordulója alkalmából jelent meg.

Balatonaligán a volt Pártüdülő területén több ízben dokumentáltam a bontandó és felújításra váró épületeket, amelyek műemléki értéket képviselnek. Ezekkel a fotóimmal – illetve az egyikben egy rövid írással is - több cikk jelent meg: Építészfórumon Somogyi Krisztinával – 2020; Oktogonban Zöldi Annával – 2022; Herito című lengyel (Közép-Európai örökségvédelmi kulturális) folyóiratban Daniel Warmuz-zal – 2023

<https://drive.google.com/drive/folders/12Gi9KXOgoI2on6dbOOAzyjsWlo-qdzVn?usp=sharing>

Évekig tartó munka volt a közelmúltban az édesapámról szóló könyv (TERC Kiadó – 2022), amelynek létrejöttében nagy részt vállaltam, fotók és szövegek tekintetében egyaránt. A Reimholz hagyaték gondozása azóta is az én feladatom, az anyag teljesen összekészítve, nemsokára átadva az Építészeti Múzeumnak, ezen keresztül az interneten is kutatható lesz végre.

https://drive.google.com/drive/folders/1AvOuVamD4HhDwY_sZzRsSBdixxFw2bOk?usp=sharing

E könyvön kívül megjelent még egy kisebb Reimholz könyv a Magyar Építész Kamara Belsőépítész tagozat gondozásában, amit Masznyik Csabával csináltunk 2022-ben. A MÉSZ-en belül nemcsak a *Reimholz Péter Emlékest*en került felolvasásra egy írásom, több kiállításon is résztvevő voltam (*Helyi érték, Reimholz emlékest kiállítás*), valamint kétszer is díjazott az *Év Építészeti Fotója* pályázaton.

<https://drive.google.com/drive/folders/1XnXo14SZ16VSZpziGiCOT2IbhZPRSIY7?usp=sharing>

A „Budapest 150” évfordulóra – két hónapon át a várost járva, több mint 2000 fényképpel - 37 db vetítést készítettem budapesti fotóimból a Radnóti színháznak, egy-egy – Budapest témájú - magyar novella illusztrációjaként a *Budapest teli van faluval* című vodcasthoz. (Bojár Iván András által vezetett beszélgetések alatt levetítve, beszélgetőpartnerek - többek között – Saly Noémi, Török András, Torma Tamás stb)

<https://photos.app.goo.gl/1NCDqNBRJyfDuWZY7>

Az építészethez kapcsolódik a most futó projektem is, amelyre az NKA-tól már kaptam is némi támogatást: *(Nagy)magyarország temetőiről* fogok kiállítani szintén a FUGÁ-ban 2025-ben.

Csatolok még néhány szabadkézi rajzot, ezek is utazások alkalmával készültek, illetve néhány egyetemi tervemet.

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/egyeb/szabadkezi_rajzok

https://www.waltoneszter.hu/portfolio/egyeb/egyetemi_epiteszeti_terveim

Úgy érzem, történetem során a legszebb szakmát ismerhettem meg, és - bár praktikusan csak kicsiben, a saját házunk tervezésekor lehettem jelen - mindvégig fontos marad számomra és szívügyemnek tekintem. Amit tudok, megteszek érte a nekem adatott eszközökkel.

A bevezetőben megfogalmazott elv álljon itt Jánossy György tollából, nálam sokkal szebben, bölcsebben fogalmazva:

„Újabb gond az építészetben a másság, az eredetiség parancsa és a személyiség túlértékelése...

...Nem csak saját koruknak építünk, az épület száz évig áll, tehát a következő generációk számára is elfogadhatót kell létrehoznunk. A személyiség túlzott hangsúlyozása az építészetben hibás tendencia. Nagy baj, ha a közönség nem képes az építészet jelrendszerét olvasni. A párizsi Marais-negyedben egy diadalív-motívumról mindenki tudta, hogy az a fenség jele. Egy társadalom tudatát a hajszolt változások szétrobbanthatják. Az építészet nem követheti ezt a meghajszolást. ...

...Az építészet mondanivalója formai, csak itt kereshetjük mindenkori

megújhdását! - A többi ráaggatott sallang - az életet is formai keretébe zárja: feladata - és ebben különbözik a többi képzőművészeti ágtól - az életformálás is.”

Köszönettel és tisztelettel:

Walton (Reimholz) Eszter

2024. november